

Gudstjeneste i Skævinge Kirke

den 25. december 2016

Kirkedag: Juledag/A

Tekst: Es 9,1-6a; Hebr 1,1-5; Luk 2,1-14(20)

Salmer:

SK: 94 * 120 * 118 * 125 * 104,5 * 121

LL:

Hos os er juledag den stille dag i julen. Jeg siger ikke, det er den bedste dag i julen. Men den stille dag. Dagen mellem det helt store udtræk juleaften både i kirken og i vort hjem. Juleaften er dagen, hvor langt de fleste af alle adventstidens forberedelser til julen får sin forløsning og opfyldelse. Nu er hemmelighederne afsløret, og pakkerne er pakket ud til stor glæde. Der blev spist af alt det forberedte. Juleaften er den første af juledagene, af målet. Så nåede vi det også i år, og det vi ikke nåede, gjorde jo ikke så megen skade. Julekalenderne er set i TV. Alle lågerne er åbnet i julekalenderne i hjemmet. Kalenderlyset er måske brændt ned, og adventskransen har stået med sine fire lys og vist, at nu er det fuldbragt, nu er tidens fylde nået. Og juleaften blev adventskransen skiftet ud med en noget større gran: juletræet med masser af lys. Lyset er kommet til verden. Lyset fra Gud.

Men stadig er det jo jul, og 2. juledag er julefrokostdag med familien. Og imellem disse to store kommen-sammen og dele-jule-glæde-med-hinanden-dage er så juledag med al sin stilhed og hjemlighed. Jeg siger ikke, at sådan skal julen fejres. Men sådan er det hos os, måske også grundet visse arbejdsmæssige forpligtelser i juledagene, og det er i den atmosfære, at jeg hører julens glade budskab til os. Et budskab, som jeg har valgt i år skal være det, der i bedste proklamation slutter alle julens gudstjenester:

Fred over jorden!
Menneske fryd dig!
Os er en evig frelser fød!

Der er noget storslået over at gå i kirke juleaften. Storslået i og med, at der er mange mennesker til gudstjenesterne. Storslået i, at selv om vi nemt bliver fanget ind i, at julen handler om så meget andet end Jesus-barnet, så er der mange, der heldigvis holder fast i, at selv om alt det andet fylder rigtig meget i vore juleforberedelser og julefejringer, så skal grunden for julen lægges med begyndelsen på julens indhold og egentlige betydning. Det er næsten som om det er en gentagelse af den himmelske herskere som da

Englene sang den,
først for marken hyrder,
skønt fra sjæl til sjæl det lyder:
Fred over jorden!
Menneske fryd dig!
Os er en evig frelser fød!

Julemorgen er også storslået. Men hvor juleaften nok er mere storslået i sin ydre fremtoning, så er julemorgen storslået i sin indre berøring. Hvor jeg juleaften er vidne til den himmelske herskares lovprisning, så er jeg julemorgen vidne til den lille, uanselige floks stille beundring og forundring. Her tænker jeg ikke på, at deltagerantallet til gudstjenesten som regel er mindre end juleaften. Men jeg er med den lille flok hyrder, som er gået ind i stalden for at se det, som englen fortalte, sådan som vi sang i første salmes 3. vers:

Og lad os gå med stille sind
som hyrderne til barnet ind.

Med hyrderne må jeg undres og forundres. Brorson har i den næste salme, vi skal synge, på aller smukkeste vis udtrykt denne forundring og undren i sin konstante forundring over modsætningerne i juleevangeliets umiddelbare situation og begivenhed, og så det egentlige i begivenheden. Kulminationen på disse modsætninger udtrykkes i vers 8:

En spurv dog har sin rede
og sikre hvilebo,
en svale ej tør lede
om nattely og ro,
en løve véd sin hule,
hvor den sin ro kan få;
skal da min Gud sig skjule
i andres stald og strå?

Fortsættelsen af selve juleevangelieteksten er jo netop hyrdernes besøg i stalden. Her ser de, og med dem ser jeg, hvad englen fortalte. Her ser jeg tegnet på den forkyndte frelser. Hvad der blev proklameret, kan jeg her se. Og så kan jeg så godt lide det, der står om hyrderne. Da de havde set, fortalte de, hvad der var blevet sagt til dem om dette barn. Og de vendte tilbage og lovpriste Gud.

De fortalte, hvad der var blevet sagt til dem. Jeg har haft lavet tre prædikener til i dag. Men bare rolig. De to første røg i papirkurven. De var ellers gode og lærde. Fyldt med referencer til Guds frelsesplan, tanker om tidens fylde og betydning for nutidens forhold til det, at Jesus blev født. Og, hvor var det kedeligt. Nej, det var det måske ikke; men jeg blev oprigtig ramt af denne lille, stille floks besøg, og så det helt enkle: De fortalte, hvad der var blevet sagt om dette barn, nemlig det, vi proklamerer for hinanden som de aller sidste strofer i gudstjenesten julen igennem:

Os er en evig frelser fød!

Det storslåede ved juledag er, at vi kan stå i det stille, ikke i de store skarer, men hver for sig, med det i baghovedet, hvad der er blevet sagt som en stor glæde om dette barn, at han er vores frelser, Kristus, Herren. Juledag er proklamationen fra Gud: Dér ser du din Frelser! Han, Jesus, i krybben, er Herren.

Jeg er nået til, at det skal ikke forklares. Det skal forkyndes! Proklameres. Det skal erfares i forundring og beundring, eller ganske enkelt på samme måde som Maria gjorde det: hun gemte ordene i sit hjerte.

For mig er der en mærkbar forskel på juleevangeliet, og juleevangeliet med sin fortsættelse. I juleevangeliet, som læses juleaften, sker der så meget, og det er så stort. Der rejses langt, på en befaling langvejs fra, der er mange mennesker i Betlehem, de finder dårligt ly i stalden, før fødslen er i gang, nattestilheden brydes af hærskarer af larmende engle. Derefter bliver der en helt anden ro over begivenhederne. Det eneste, der går lidt stærkt er, at hyrderne skyndte sig til barnet. Derefter fortæller de, folk undres, Maria gemmer ordene i hjertet og grunder over dem, og hyrderne går tilbage, ud i nattemørket med lovprisning.

Julemorgens ro er roen i stalden. Hvor det fortalte bliver gemt i hjertet, hvor der grundes over det fortalte, hvor selv en lille, uanselig flok hyrder kan være et lovsangskor i de stille, mørke nattetimer, hvor mennesker fryder sig, os er en evig frelser fød!

Julemorgen er fred over jorden! Den fred, som næsten kun kan blive ødelagt ved at blive udlagt. Men barnet i krybben er et så fantastisk tegn fra Gud. Et tegn på, at han ikke kommer til os

med hævn eller vrede. Frelseren kom ikke som en kriger. Frelseren kom som et barn. Et fredsbarn.

Enhver, der har haft små børn om sig ved, at dem skal man behandle varsomt og nænsomt og ærbødigt. Man skal i omgangen med dem give sig selv helt og fuldt. Der skal være fred og trygt rundt om barnet, for ellers reagerer barnet på det, og så er freden forbi. Man skal se det som den ypperligste gave, at få betroet et barn. Og bøjer man sig ned til barnet, kan man ikke undgå at se det store i sådan et lille menneske. Det er et lidt søgt billede; men det er et billede, der skal få os til at forstå, at selv om det er et lille barn, der ligger i krybben, så er det noget stort. Det er Frelseren fra Gud med fred fra Gud.

Ser vi ikke freden fra Gud i dette barn, og gør, hvad der passer os uden hensyntagen til barnet, så er freden forbi. Så har vi ødelagt freden. For freden er kommet i dette barn. Fred til mennesker med Guds velbehag, som englene forkyndte. I dette barn er der ikke strid mellem Gud og mennesker, der er fred. I dette barn, i Jesus, mødes vi og Gud i fred og evig herlighed.

Fred over jorden!
Menneske fryd dig!
Os er en evig frelser fød!

Det er, hvad der er fortalt os om barnet i krybben. Maria gemte ordene i sit hjerte.

Ære være Gud i det højeste og på jorden!
Fred til mennesker med Guds velbehag!